

ÁLLATORVOSOK

136. évfolyam

513–576. oldal

L A P J A

2014/9

Az Anatómiai Intézet az 1944. szeptember 13-ai bombatámadás után
Institute of Anatomy after bombing on the 13th of September 1944

- **LÓ**
Húgykövesség
- **SZARVASMARHA**
OHV endoszkópos megoldása
- **KECSKE**
Tőgybimbó-morfológia és tejminőség
- **KEDVENCÁLLAT**
Osteosarcoma tengerimalacban
- **GYÓGYSZERTAN**
A klórhexidin alkalmazása
- **ÉLELMISZER-HIGIÉNYIA**
A tevetej jellemzői 2.
- **JÁRVÁNYTAN**
Szarvasmarha-gümőkór hazánkban
- **ALMA MATER**
- **RENDEZVÉNY**
- **IN MEMORIAM**
- **HÍREK, TALLÓZÁSOK**

TARTALOMJEGYZÉK / CONTENTS

LÓ

Makra Z., Wirth K., Tóth B.: Lovak húgykövességének diagnosztikája, klinikuma és sebészeti gyógykezelésének lehetőségei. 1. Irodalmi összefoglaló / 515

SZARVASMARHA

Szelényi Z., Buják D., Tóth P., Horváth A., Szenci O.: Tapasztalatok a bal oldali oltógyomor-helyzet-változás álló helyzetben végzett endoszkópos megoldása során, üzemi körülmények között / 527

KECSKE

Pajor F., Egerer A., Sramek Á., Weidel W., Polgár J. P., Bárdos L., Póti P.: Tőgybimbó-morfológia hatása a kecsketej higiéniai minőségére / 535

KEDVENCÁLLAT

Gál J., Pazár P., Sátorhelyi T., Farkas Sz., Mándoki M.: Áttétet képező, jól differenciált osteosarcoma tengerimalacban / 541

GYÓGYSZERTAN

Jerzsele Á.: A klórhexidin alkalmazása az állatgyógyászatban – használjuk gyakrabban! Irodalmi összefoglaló / 547

ÉLELMISZER-HIGIÉNYIA

Fábrí Zs. N., Nagy P., Varga L.: A tevetej termelése, általános jellemzői, összetétele és egészségre gyakorolt jótékony hatásai. Irodalmi összefoglaló. 2. Tejcukor-, ásványianyag- és vitamintartalom, egészségügyi előnyök / 553

JÁRVÁNYTAN

Hóvári M. H., Pálfalvi A., Földi Zs., Szögyényi Zs.: A szarvasmarha-gümőkör múltja, jelene és jövője hazánkban / 558

IN MEMORIAM

Környei István (1924–2014) (Karasszon D.) / 560

ALMA MATER

Az állatorvosképzés nemzetközi értékelése, a budapesti Állatorvos-tudományi Kar akkreditációja (Sótonyi P., Fodor L.) / 561

AKADÉMIAI BESZÁMOLÓK

Az állatorvos-tudományi kutatások 2013-ban, az akadémiai beszámolók 40. évfordulóján. 3. rész / 565

RENDEZVÉNY

A Magyar Állatorvosok Világszervezete nemzetközi konferenciája (Szaniszló F., Zomborszky Z.) / 575

HÍREK, TALLÓZÁSOK

EQUINE

Z. Makra, K. Wirth, B. Tóth: Diagnosis, medical and surgical treatment approaches of equine urolithiasis. 1. Literature review / 515

BOVINE

Z. Szelényi, D. Buják, P. Tóth, A. Horváth, O. Szenci: Experiences of the endoscopic operation of left displaced abomasum in standing position under field conditions / 527

CAPRINE

F. Pajor, A. Egerer, Á. Sramek, W. Weidel, P. J. Polgár, L. Bárdos, P. Póti: Effect of teat morphology on the hygienically traits of goat milk / 535

PET ANIMAL

J. Gál, P. Pazár, T. Sátorhelyi, Sz. Farkas, M. Mándoki: Well differentiated metastasizing osteosarcoma in a guinea pig / 541

PHARMACOLOGY

Á. Jerzsele: The use of chlorhexidine in the veterinary medicine – use it more frequently! Literature review / 547

FOOD HYGIENE

Zs. N. Fábrí, P. Nagy, L. Varga: Production, general characteristics, chemical composition and health benefits of camel milk. Literature review. 2. Lactose, minerals and vitamin contents, health benefits / 553

EPIDEMIOLOGY

M. H. Hóvári, A. Pálfalvi, Zs. Földi, Zs. Szögyényi: Past, present and future of bovine tuberculosis in Hungary / 558

IN MEMORIAM

István Környei (1924–2014) (Karasszon D.) / 560

ALMA MATER

International evaluation of the veterinary education, accreditation of the Faculty of Veterinary Science of Budapest (P. Sótonyi, L. Fodor) / 561

ACADEMIC REPORTS

Veterinary research in 2013, at the 40th anniversary of academic reports. Part 3 / 565

EVENTS

International Conference of World Organization of Hungarian Veterinarians (F. Szaniszló, Z. Zomborszky) / 575

NEWS, GLEANING FROM THE VETERINARY LITERATURE

HÚGYKŐ LÓBAN

517

CYSTITIS LÓBAN

519

TŐGYBIMBÓFORMÁK

536

OSTEOSARCOMA TENGERIMALACBAN

543

A cikkeket kivonatolják és/vagy címeit közlik az alábbi intézmények referálól és indexelő folyóiratai: CAB International (UK) *Index Veterinarius*, *Veterinary Bulletin* stb. ISI (Institute for Scientific Information, USA): Current Contents és FO: VM™

This Journal is indexed and/or abstracted in Current Contents and FO: VM™ of ISI (Institute for Scientific Information, USA) *Index Veterinarius*, *Veterinary Bulletin* (and others) of CAB International (UK)

Internet address (English contents pages, subscription price, etc.)
http://www.univet.hu/mal

■ A CÍMLAPON LÁTHATÓ KÉPRŐL

„A háborús állapot KANT szerint mindenkor folyamatosan fennáll, nem természetellenes jelenség; a béke csak ideiglenes, átmeneti állapot, bármennyire kívánna is az emberiség a békés együttműködés irányában haladni. E filozófia az élet küzdelmeit veszi alapul” – idézi az *Állatorvosi Lapok* 1944-ben, amikor szilánkokra hullott az ország, s benne az állatorvosi kar.

Ekkor már egy éve működött a „Hadbavonult Állatorvosok Hozzáértőinek Segélyalapja”. Április 22-én megjelent az 1520/1944. számú M. E. rendelet, amely szerint a „megkülönböztető jelzés viselésére köteles” zsidók csak az ekkor alakított Magyarországi Zsidók Szövetségének lehetnek tagjai, egyéb szervezetekből – így a Magyar Országos Állatorvos Egyesületből (MOÁE) is – ki kell lépniük. A lap felsorolja a magukat zsidónak valló, ill. nyilvántartásaik szerint zsidó, és ezért kizárandó kollégák neveit. Közülük majd félszázan szerepelnek a holokauszt és a munkaszolgálat áldozatainak adatbázisában, többnyire feleségükkel együtt.

1944. április 3-án megkezdődtek a Magyarország elleni bombatámadások. A MOÁE Garay utcai székházát május 10-én éjjel érte bombatalálat: használhatatlanná váltak az irodák. Az Egyesület egy ideig az élettani tanszéken, majd a volt Budapesti Orvosi Kaszinó Andrassy út 2. alatti helyiségeiben működött.

1944. június 21-én, Keszthelyen elhunyt MAGYARY-KOSSA GYULA, a gyógyszeratan professzora, az orvos- és állatorvos-történet kiváló kutatója. A holttestét Budapestre szállító vonatszerelvényt bombatalálat érte, ezért csak július 22-én temették el a Kerepesi úti temetőben.

A pusztítás ősszel a campust is elérte. Az *Állatorvosi Lapok* tudósítása szerint: „Súlyos bombatámadás érte f. évi szeptember hó 13-án éjjel a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem állatorvosi osztálya Rottenbiller-utcai telepét. Különösen nagy kárt szenvedett az anatómiai intézet, melynek nemcsak valamennyi ablaktáblája tört be, számos ablaktokja, kapuja, ajtaja, szekrénye tört el, hanem gazdag gyűjteménytárának több pótolhatatlan tárgya, modellek, készítmények, összegyűjtött vizsgálati anyag, könyv, atlasz is megsérült vagy elpusztult. Így pl. VASTAGH GYÖRGY remek lószobra, izomtanulmánya; ledőlt NÁDASKAY BÉLA szobra is. A tanterem használható állapotban maradt. Nagyobb kárt szenvedett még a Kórbonctani intézet, a Kémiai intézet és a Szülészeti klinika is. Az előadások október 2-án kezdődnek.” A korabeli fotón e támadás következményei láthatók: az anatómia tanszék megrongálódott földszintje a Nádaskay-szobor talapzatának egy darabjával. Az áldatlan állapot hónapokig fennmaradt: ZIMMERMANN ÁGOSTON még 1945-ben is több alkalommal kérvényezte, sürgette az ablakok beüvegezését a további árok elkerülése, az oktatási feltételek megteremtése érdekében.

A DADAY ANDRÁS által 1937-ben összeállított, a hazai állatorvosképzés 150. évfordulóján megnyitott nemzetközi hírű állatorvos-történeti múzeum is tönkrement a bombatámadás következtében.

Ebben az időszakban került LÁSZLÓ FERENC *Endokrinológia* című munkája nyomdába, amely az *Állatorvosi kézikönyvtár* XXIX. köteteként jelent volna meg, ám kinyomtatására a háborús események miatt már nem kerülhetett sor. A műnek egyetlen korrektúrázott nyomdai kefelevonata maradt csak fenn.

Néhány héttel később jött ki a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter azon rendelete, amely szerint rövidített tanfolyamokat tarthatnak az egyetemek, akár az ország területén kívül fekvő helyen. Az állatorvosi osztályon december 9-ig tartott az első félév, amely után megkezdődött az intézmény kitélepítése Németországba. Időközben számos hallgatót tényleges katonai szolgálatra hívtak be, mások pedig megtagadták az elutazást. A kitélepítettek számára 1944. december 14. és 1945. márciusa között Bécsben tartottak rövidített félévet a részben SAS-behívóval kirendelt professzorok (HETZEL HENRIK, SÁLYI GYULA, KOVÁCS GYULA, CSUKÁS ISTVÁN, BÚZA LÁSZLÓ), majd tovább kellett indulniuk Németország felé.

Budapesten az oktatás 1945. februárjában kezdődött újra.

Orbán Éva

Terjeszti: Lapker Zrt.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Postacím: 1900 Budapest. **Előfizethető** az ország bármely postáján, valamint a hírlapot kézbesítőknél.

E-mailen előfizethető a Kiadónál az info@agrarlapok.hu e-mail címen vagy a 06-1/362-8104-es faxszámon. További információ: www.agrarlapok.hu, tel: 06-1/362-8137 vagy 06-1/362-8114.

Vol. 136. No 9. – Budapest, September 2014

■ **FŐSZERKESZTŐ – EDITOR-IN-CHIEF**
Dr. BALKÁ Gyula

■ **SZERKESZTŐBIZOTTSÁG – EDITORIAL BOARD**

Dr. Abonyi Tamás,
Dr. Balka Gyula (elnök), Dr. Bíró Ferenc,
Dr. Búza László, Dr. Dunay Miklós,
Dr. Farkas Róbert, Dr. Fekete Sándor,
Dr. Fodor László, Dr. Gál János,
Dr. Gálfi Péter, Dr. Gönci Gábor,
Dr. Jakab Csaba, Dr. Jerzsele Ákos,
Dr. Laczay Péter, Dr. Manczur Ferenc,
Dr. Molnár Viktor, Dr. Nagy Béla,
Dr. Nemes Imre, Dr. Németh Tibor,
Dr. Ózsvári László, Dr. Sályi Gábor,
Dr. Seregi János, Dr. Solti László,
Dr. Sótornyai Péter, Dr. Szieberth István,
Dr. Tóth Balázs, Dr. Tuboly Tamás,
Dr. Varga János, Dr. Vetési Ferenc,
Dr. Visnyei László, Dr. Vörös Károly

Olvasószerkesztő: Sík Júlia
Szerkesztőségi titkár: Baráth Edina

■ **SZERKESZTŐSÉG – EDITORIAL OFFICE**

H-1078 Budapest, István u. 2. Hungary
Levélcím: 1400 Budapest 7. Pf. 2.
Telefon: (36-1) 34-13-023
(36-1) 47-84-100/8961, 8960, 8962
Telefax: (36-1) 34-13-023
Internet: <http://www.univet.hu/mal>
E-mail: mal@aotk.szie.hu

■ **KIADÓ – PUBLISHER**

Nemzeti Agrárszaktanácsadási,
Képzési és Vidékfejlesztési Intézet
H-1223 Budapest, Park u. 2.
Telefon: (36-1) 36-28-100
Telefax: (36-1) 36-28-104
Internet: www.agrarlapok.hu
E-mail: info@agrarlapok.hu
Felelős kiadó:
DR. MEZŐSZENTGYÖRGYI DÁVID,
a NAKVI főigazgatója

■ **LAPTULAJDONOS**

■ **Hirdetések felvétele**

Telefon: 06-20 996-9239, 06-13 628 114
Telefax: (36-1) 470-0410
E-mail: info@agrarlapok.hu

Minden jog fenntartva. A lapból értesítéseket átvenni csak a Magyar Állatorvosok Lapjára való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

■ **Nyomdai előkészítés**

Dávid Ildikó

■ **NYOMÁS**

D-Plus Nyomda
1037 Budapest, Csillaghegyi út 19–21.

■ INDEX: 25531

■ HU ISSN 0025-004X

Lovak húgykövességének diagnosztikája, klinikuma és sebészeti gyógykezelésének lehetőségei

Z. Makra – K. Wirth – B. Tóth:
 Diagnosis, medical and surgical treatment approaches of equine urolithiasis. 1. Literature review

1. Irodalmi összefoglaló

Makra Zita, Wirth Kata, Tóth Balázs*

SZIE ÁOTK Lógyógyászati
 Tanszék és Klinika.
 H-2225 Üllő, Dóra major
 *e-mail: makra.zita@aotk.
 szie.hu

Összefoglalás. A lovak húgykövességét 1840-ben írták le először kórbonctani esetenként. E körkép lovakban ritka annak ellenére, hogy a vizelet tulajdonságai kedveznek a kőképződésnek. Leginkább 10 évnél idősebb, herélt lovakban alakul ki. A kóroktana még nem teljesen tisztázott, de a húgykövek megjelenésének két feltétele van: a kőképződési centrum kialakulása és a kristályok kicsapódása. Az előbbiért a gyulladásozó folyamatokat (cystitis, pyelonephritis) és a sejtelhalást tartják leginkább felelősnek, az utóbbit a túltelített, kalciumban gazdag vizelet és az alkalikus pH teszi lehetővé. A köveket túlnyomórészt kalcium-karbonát alkotja, amelynek két megjelenési formája van: egy tüskés felszínű, morzsalékony, ill. egy sima felületű, szilárd típus.

A lovak húgykövességének diagnosztikája nem mindig könnyű, mert a tünetek lehetnek szegényesek (testtömeg-, teljesítménycsökkenés) vagy specifikusak (gyakori, neheztelt vizelet, haematuria). A diagnózis felállításához számos kiegészítő vizsgálatra van szükség (vér-, vizeletvizsgálat, ultrahang, cystoszkópia). Gyógykezelése csak sebészi beavatkozással lehetséges.

A szerzők ismertetik a hagyományos és a legújabb, laparoszkópos műtéti technikákat. Leírják a laparocystotomia, a perinealis urethrotomia, a pararectalis cystotomia és a nephrectomia indikációit, kivitelezésük főbb lépéseit. A műtétek közül ki kell választani a kő mérete, helyeződése, a sebészi képzettség és a felszereltség alapján a leginkább megfelelőt. A szerzők összefoglalják mai ismereteinket a kötőérés módszereiről, az utókezelés lehetőségeiről, a húgykövek analitikai vizsgálatáról és a húgykövesség megelőzéséről.

Summary. Equine urolithiasis was first described in 1840 as a pathological case. Urolithiasis in horses is an uncommon clinical entity, despite some known predisposing factors. Geldings older than 10 years of age appear to be the most susceptible. The exact aetiology of urolithiasis is not elucidated, but two conditions seem to be necessary for calculus formation: nucleation and crystal growth. The factors that contribute to nucleation are inflammatory processes (cystitis, pyelonephritis) and cell necrosis; while those that contribute to crystal growth are supersaturation, high calcium content and pH. Two types of calculi occur in horses, which are mostly composed of calcium carbonate. The more common type is sphere-shaped, soft and yellow-green coloured with a spiculated surface. The other form is smooth-surfaced, firm, white or gray and more irregular in shape. Diagnosis of urolithiasis is often challenging because the clinical signs may be non specific (poor performance, chronic weight loss) or rarely specific (stranguria, haematuria). Supplementary examinations (laboratory tests of blood and urine, ultrasonography, cystoscopy) should be performed.

Several surgical techniques have been described to treat equine urolithiasis. The most appropriate method should be selected according to the size and position of the urolith, the surgeon's skill and the available surgical equipment. Techniques for laparocystotomy, perineal urethrotomy, pararectal cystotomy and nephrectomy are reviewed in this paper. The authors summarise the most recent knowledge about the methods of lithotripsy, the possibilities of postoperative treatment, the analysis of uroliths and the prevention of urolithiasis.

Tapasztalatok a bal oldali oltógyomor-helyzetváltozás álló helyzetben végzett endoszkópos megoldása során, üzemi körülmények között

Z. Szelényi – D. Buják –
P. Tóth – A. Horváth –
O. Szenci:

Experiences of the endoscopic operation of left displaced abomasum in standing position under field conditions

Szelényi Zoltán^{1,3*}, Buják Dávid³, Tóth Péter²,
Horváth András^{1,3}, Szenci Ottó^{1,3}

1] SZIE ÁOTK Haszonállatgyógyászati Tanszék és Klinika. H-2225 Üllő, Dóra major

*e-mail: Szelenyi.Zoltan@aotk.szie.hu

2] SZIE ÁOTK Lógyógyászati Tanszék és Klinika

3] MTA–SZIE Nagyállatklinikai Kutatócsoport

Összefoglalás. A szerzők egy kelet-magyarországi tehenészetben végeztek álló helyzetben, laparoszkóppal, bal oldali oltógyomor-helyzetváltozás korrekciós beavatkozásokat. 2011 januárja és 2012 augusztusa közötti időszakban 62 műtetre került sor. Közvetlenül a műtétek után 8 állat elhullott (12,9%), míg további 27 állatot (43,55%) a műtét utáni elégtelen tejtermelés miatt kellett selejtezni, 27 állat (43,55%) újravemesült és megellett. Összességében a bal oldali oltógyomor-helyzetváltozás állomány szintű előfordulása 2011-ben 4,1%, míg 2012-ben 10,5% volt, ami a takarmányozási technológia változtatásának szükségességére hívja fel a figyelmet. Különösen nagy volt a betegség előfordulása a második vizsgálati évben az első laktációjukat teljesítő állatok körében. A műtött állatok közül a selejteztettek átlagosan 212,1 (± 185) laktációs nap alatt 5109,2 (± 4862) kg, az újravemesült és megellett állatok 443,9 (± 78) nap alatt 9572,7 (± 1845) kg tejet termeltek. Ezt figyelembe véve a gazdaságban az üzemi körülmények között végzett műtéti beavatkozások folytatása egyértelműen javasolható.

Summary. The authors carried out laparoscopic fixation of the left displaced abomasum (LDA) in standing position on an Eastern Hungarian dairy cattle farm. Between January 2011 and August 2012, 62 operations were carried out. Eight cows died or had been slaughtered (12.9%), and further 27 (43.55%) had been culled due to the low milk yield after the surgery, the remaining 27 animals (43.55%) became pregnant and calved after the operation. Altogether, the incidence of LDA was 4.1% in 2011 and 10.5% in 2012, which draws the attention to the necessity of changing the feeding technology. There was extremely high incidence of the disease in animals in the first lactation during the second year. The animals that survived the surgery were either slaughtered with 212.1 (± 185) days of lactation and 5109.2 (± 4862) kg of milk production or have calved with 443.9 (± 78) days of lactation and 9572.7 (± 1845) kg of milk production. Due to these results such surgical interventions on the farm is highly advised.

Tőgybimbómorfológia hatása a kecsketej higiéniai minőségére

Pajor Ferenc¹, Egerer Anna¹, Sramek Ágnes¹,
 Weidel Walter^{1,2}, Polgár J. Péter²,
 Bárdos László¹, Póti Péter¹

F. Pajor – A. Egerer –
 Á. Sramek – W. Weidel –
 P. J. Polgár – L. Bárdos –
 P. Póti:

Effect of teat morphology on the
 hygienic quality of goat milk

1] SZIE Mezőgazdaság- és
 Környezettudományi Kar.
 H-2100 Gödöllő, Páter
 Károly út 1.

*e-mail: Pajor.Ferenc@
 mkk.szie.hu

2] Pannon Egyetem
 Georgikon Kar

Összefoglalás. A szerzők a kecskék tőgybimbó-alakulása és a kecsketej higiéniai tulajdonságai közötti összefüggéseket értékelték. A tejmintákat a laktáció elején, közepén és végén egy árutermelő telepről származó, alpesi fajtájú kecskéktől vették. Az első méréskor az állományból az anyakecskéket a tőgybimbó alakja szerint két csoportba osztották: tölcséres, ill. hengeres, ezekből véletlenszerűen választották ki mintavételre 12–12 anyakecskét.

Megállapították, hogy a tőgybimbó típusának (hengeres vagy tölcséres) hatása volt a kecsketej higiéniai tulajdonságainak alakulására, a tölcséres tőgybimbójúak 58%-ából, míg a hengeresekéből csak 36%-ban lehetett kimutatni ún. minor tőgytörzspatogén fajokat (pl. koaguláz-negatív *Staphylococcus*, *Corynebacterium* sp.) ($p < 0,05$) és csak egy tölcséres tőgybimbójú kecskétől származó mintában volt tőgygyulladás okozó *Staphylococcus aureus*. A tölcséres tőgybimbójú kecskéktől vett tejminták szomatikus sejtszáma szignifikánsan ($p < 0,05$) nagyobb ($5,79 \pm 0,42$ log sejt/ml) volt a hengeres tőgybimbójú állatokénál ($5,60 \pm 0,42$ log sejt/ml). A tölcséres tőgybimbójú állatok kedvező szomatikus sejtszámú (max. 400 ezer sejt/ml) tejmintáiból nagyobb arányban (38%), míg a hengeres bimbójúakban csak 20%-ban ($p < 0,05$) mutathatóak ki a tőgyegészség szempontjából káros baktériumfajok, így ezen állatokban nagyobb eséllyel alakulhatnak ki tőgybetegségek.

Megállapították, hogy a tölcséres tőgybimbójú kecskék tejenek higiéniai minősége kedvezőtlenebb, valamint fogékonyabbak lehetnek a bakteriális fertőzésekre, mint a hengeres tőgybimbójúak.

Summary. The aim of the research was to evaluate the relationship between teat form and hygienic characteristics of goat milk. The milk samples were taken in the 1st, 2nd and 3rd thirds of lactation period from Alpine goats on a commercial dairy farm. At the first investigation, the animals were divided into two groups by teat types: cylinder and funnel. 12–12 goats were randomly selected from two groups.

Based on their results, the teat type has effect on the hygienic quality of goat milk. 58% of the milk samples of goats with funnel teat type had minor udder pathogenic bacteria species (coagulase-negative *Staphylococcus*, *Corynebacterium* sp.), while goats with cylindrical type had only 36% ($p < 0.05$). Only in milk sample from goats with funnel teat shape was found major udder pathogenic bacteria species (*Staphylococcus aureus*). Moreover, the cylindrical teat type goats had more favourable somatic cell count than funnel teat type goats (5.60 ± 0.42 log cell/ml vs. 5.79 ± 0.42 log cell/ml; $p < 0.05$). Besides, 38% of milk samples of goats having funnel teats had udder pathogenic bacteria species, while only 20% ($p < 0.05$) of the cylindrical teat type goats were in the low somatic cell count category ($< 400,000$ cell/ml), this indicate that in goats with funnel teat the chance of udder health problems is greater than in those with normal teat shape.

They found that the bacterial quality was worse in goats of funnel teat type compared to goats have cylinder teat type, and these animals are more susceptible to udder health problems.

Áttétet képező, jól differenciált osteosarcoma tengerimalacban

J. Gál – P. Pazár –

T. Sátorhelyi – Sz. Farkas –

M. Mándoki:

Well differentiated metastatizing osteosarcoma in a guinea pig

**Gál János¹, Pazár Péter¹, Sátorhelyi Tamás¹,
Farkas Szilvia², Mándoki Míra³**

1] SZIE ÁOTK
Egzotikusállat- és
Vadegészségügyi Tanszék.
H-1078 Budapest, István
u. 2.

*e-mail: gal.janos@aotk.
szie.hu

2] MTA Agrártudományi
Kutatóközpont Állatorvos-
tudományi Intézet

3] SZIE ÁOTK Patológiai
Tanszék

Összefoglalás. A szerzők egy 9 éves hím tengerimalac bal oldali ülőcsontjában kialakuló, a lépbe, a vesébe és a tüdőbe áttéteket adó, jól differenciált osteosarcomát írtak le. A daganatban, annak ellenére, hogy áttéteket képezett, csak elvétve találtak Ki67 immunhisztokémiai reakcióval pozitív sejtmagot. A tumor α -SMA-val nem, vimentinnel viszont jellegzetes, pozitív reakciót adott.

Summary. The authors describe a well-differentiated osteosarcoma in the ischial bone of a 9-year-old guinea pig, which metastatized to the spleen, kidney and lungs. Despite the fact that the tumour induced metastases, only a few nuclei were found positive for Ki67. The immunohistochemistry for α -SMA was negative, the vimentin reaction showed the specific, positive staining.

A klórhexidin alkalmazása az állatgyógyászatban – használjuk gyakrabban!

Irodalmi összefoglaló

Jerzsele Ákos

SZIE ÁOTK Gyógyszertani és Méregtani Tanszék.
H-1078, Budapest,
István u.2
e-mail:
jerzsele.akos@aotk.szie.hu

Összefoglalás. A szerző irodalmi összefoglalójában a klórhexidinnel, egy kationos biguanidnak az állatorvosi felhasználását tárgyalja. Célja a klórhexidin bemutatása, kitérve a hatásmechanizmusra, a mikrobaellenes hatásra, a mellékhatásokra és farmakokinetikára, valamint különös tekintettel az állatorvosi gyakorlatban történő felhasználásra. A hatóanyag az egyik leggyakrabban alkalmazott antiszeptikum a humán- és az állatgyógyászatban, a WHO (World Health Organization) ún. létfontosságú gyógyszereinek listáján is szerepel. Mikrobaellenes spektruma széles, toxicitása minimális, és ritkán alakul ki ellene rezisztencia. Az antibiotikumokkal szembeni rezisztencia terjedésével megnő az olyan hatóanyagok iránti igény, amelyekkel szemben a kórokozók csak lassan képesek ellenállóvá válni. A klórhexidint ugyanis 1950 óta, vízoldható sóját, a klórhexidin-glükonátot 1957 óta használják, és nem alakult ki nagymérvű rezisztencia ellene a mikrobákban. A klórhexidin helyi alkalmazása az antibiotikumok helyett ezért számos bőrbetegségben kívánatos lehet.

Summary. In this review the author presents the veterinary usage of chlorhexidine, a cationic biguanide in this literary review. The aim of this article is to introduce chlorhexidine, discussing its mechanism of action, antimicrobial spectrum, side effects, pharmacokinetics with a special emphasis on its veterinary clinical usage. The substance is one of the most frequently used antiseptics in the human and veterinary practice alike, and is included in the WHO (World Health Organization) essential drug list. Its antimicrobial spectrum is broad, toxicity is minimal, and resistance is uncommon against the substance. With the spreading of antibiotic resistance the need emerges for such kind of antimicrobials against which microorganisms can develop resistance only slowly. Chlorhexidine has been used since 1950, while its water soluble salt, chlorhexidine gluconate since 1957, and there has been no report about extensive resistance. Local usage of chlorhexidine can be beneficial instead of antibiotics in several skin diseases.

A tevetej termelése, általános jellemzői, összetétele és egészségre gyakorolt jótékony hatásai

Irodalmi összefoglaló

2. Tejcukor-, ásványianyag- és vitamintartalom, egészségügyi előnyök

Fábri Zsófia Nóra¹, Nagy Péter²,
Varga László^{1*}

1] Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszer-tudományi Kar Élelmiszer-tudományi Intézet. H-9200

Mosonmagyaróvár, Lucsony u. 15–17.

*e-mail: VargaL@mtk.nyme.hu

2] Emirates Industries for Camel Milk & Products. Dubai, Egyesült Arab Emírségek. Pf.: 294236.

Összefoglalás. A szerzők kétrészes közleményük második részében jellemzik a tevetej beltartalmi összetételét a laktóz, az ásványi anyagok, valamint a vitaminok vonatkozásában, majd összehasonlítják a teve-, a tehén-, a juh-, a kecske- és az anyatej fizikokémiai tulajdonságait, végül kitérnek a tevetej egészségre gyakorolt jótékony hatásaira. A tevetej nátriumban és klórban gazdagabb, mint az egyéb állatfajoktól származó tejek, C-vitaminból pedig akár tízszer annyit is tartalmazhat, mint a tehéntej. A friss és a fermentált tevetej vérnyomás- és koleszterinszint-csökkentő hatású, valamint vírusellenes tulajdonságú, egyes közlemények szerint alkalmas lehet a tuberkulózis, ill. a gyomor-bélrendszer bizonyos krónikus megbetegedéseinek kezelésére is. A tevetej rendszeres fogyasztása mérsékli a cukorbetegség tüneteit, és javulást eredményez az autizmusban szenvedő betegek állapotában.

Summary. In the second part of a two-part article, the lactose, major and trace minerals and vitamin contents of camel's milk are reviewed. A detailed comparison is also made between the physicochemical properties of camel milk and those of cow, sheep, goat and human milk. Finally, the health benefits associated with camel milk consumption are thoroughly discussed. Camel milk is higher in sodium and calcium than milks of other species. Furthermore, camel milk is a good source of certain vitamins. For instance, its vitamin C content can be as much as 10 times higher than that of bovine milk. Fresh and fermented camel milks were reported to provide a wide range of potential health benefits to humans, including antihypertensive, hypocholesterolemic, antiviral and hypoglycemic effects. In addition, fermented camel's milk is used in various Asian and African countries to treat tuberculosis and chronic diseases of the gastrointestinal tract. Some recent findings suggest that camel milk, consumed on a regular basis, is capable of reducing autism symptoms.